

З А К О Н
О АГЕНЦИЈИ ЗА ОСИГУРАЊЕ ДЕПОЗИТА
(Пречишћени текст)¹

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се положај, организација, овлашћења и функције Агенције за осигурање депозита (у даљем тексту: Агенција) основане Законом о Агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 61/05, 116/08 и 91/10).

Агенција је самостални правни субјект који обавља послове утврђене овим и другим законом и функционално је независна од било ког државног органа.

Агенција има својство правног лица и уписана је у судски регистар правних лица и других субјеката.

Седиште Агенције је у Београду.

Члан 2.

Агенција обавља послове обавезног осигурања депозита и исплате осигураних износа, у складу са законом којим се уређује осигурање депозита.

Поред послова из става 1. овог члана, Агенција:

- 1) управља имовином пренетом у поступку реструктурирања банака и обавља друге послове у вези с поступком реструктурирања банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- 2) обавља функцију стечајног или ликвидационог управника у банкама, друштвима за осигурање и даваоцима лизинга, у складу са законом којим се уређује стечај и ликвидација банака и друштава за осигурање и законом којим се уређује финансијски лизинг;
- 3) организује фонд за заштиту инвеститора, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала.

Члан 3.

Агенција има статут, који усваја Управни одбор Агенције (у даљем тексту: Управни одбор).

Статутом Агенције уређују се:

- 1) организација и начин обављања послова Агенције;
- 2) делокруг органа Агенције;
- 3) заступање и представљање Агенције;
- 4) подаци и исправе који се одређују као тајни и начин поступања с тим подацима и исправама;
- 5) друга питања значајна за рад Агенције.

Статут Агенције објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 4.

На права, обавезе и одговорности из радног односа запослених у Агенцији примењују се општи прописи о раду, ако овим законом није друкчије одређено.

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о Агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 14/2015) и његове допуне објављене у „Службеном гласнику РС“, бр. 51/2017.

Агенција се не сматра корисником буџетских нити јавних средстава, у смислу закона којим се уређују јавне набавке у случају избора банке исплатиоца на начин дефинисан законом којим се уређује осигурање депозита, закона којим се регулише рад јавних агенција, прописа којима се ограничава број запослених у јавном сектору, као и прописа којима се уређује буџетски систем.

II. ПОСЛОВИ АГЕНЦИЈЕ

1. Осигурање депозита

Члан 5.

Агенција осигурава депозите код банака под условима и на начин утврђен законом којим се уређује осигурање депозита и врши исплату осигураних износа у складу с тим законом.

2. Управљање имовином пренетом у поступку реструктурирања банака

Члан 6.

Агенција управља имовином и обавезама банке у реструктурирању или банке за посебне намене које су решењем Народне банке Србије на њу пренете.

Агенција је дужна да послове у вези са пренетом имовином и обавезама из става 1. овог члана обавља с пажњом доброг привредника и о томе извештава Народну банку Србије, у роковима и на начин утврђеним решењем Народне банке Србије.

III. СРЕДСТВА АГЕНЦИЈЕ

Члан 7.

Средства која Агенција користи за своје пословање чине:

- 1) фонд средстава за осигурање депозита (у даљем тексту: фонд за осигурање депозита) ради обављања послова из члана 2. став 1. овог закона;
- 2) фонд средстава за заштиту инвеститора (у даљем тексту: фонд за заштиту инвеститора) ради обављања послова из члана 2. став 2. тачка 3) овог закона;
- 3) средства која Агенција користи за обављање послова из члана 2. став 2. тач. 1) и 2) овог закона;
- 4) средства која Агенција користи за обављање послова из члана 27. овог закона.

За покриће оперативних трошкова Агенције у вези с пословима који се односе на осигурање депозита издвајају се средства фонда за осигурање депозита и то у износу који на годишњем нивоу не прелази износ од 1,7% средстава прикупљених у том периоду по основу уплате редовне премије, у складу са законом којим се уређује осигурање депозита.

Директор Агенције утврђује критеријуме за распоређивање оперативних трошкова Агенције из става 2. овог члана и за раздвајање ових трошкова од трошкова насталих обављањем других послова Агенције, како би се обезбедило да средства издвојена из фонда за осигурање депозита у складу с тим ставом Агенција користи искључиво за покривање оперативних трошкова из тог става.

Агенција средства за обављање послова из члана 2. овог закона обезбеђује из прихода које оствари својим пословањем, накнада за обављање послова из члана 2. став 2. овог закона, донација, буџета Републике Србије, задуживањем у земљи и иностранству и на други начин, у складу са законом.

За износ вишка прихода над расходима, односно вишка расхода над приходима оствареног пословањем средствима фонда за осигурање депозита и утврђеног у складу са одредбама закона којим се регулише рачуноводство, врши се увећање, односно умањење тог фонда.

Средства Фонда за осигурање депозита не подлежу опорезивању.

Члан 8.

Агенција је дужна да средства из члана 7. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, држи на посебним депозитним рачунима отвореним код Народне банке Србије.

Динарска средства из става 1. овог члана Агенција улаже у дужничке хартије од вредности које издаје Република Србија или Народна банка Србије, а девизна средства из тог става Народна банка Србије, на основу уговора закљученог са Агенцијом и по налогу Агенције, у своје име, а за рачун Агенције, улаже у стране хартије од вредности или их полаже као депозит код страних банака, у складу с политиком управљања девизним резервама.

Изузетно, у околностима значајних промена на међународном финансијском тржишту узрокованих постојањем негативне каматне стопе на депозите код страних банака, Агенција може до једне четвртине девизних средстава из става 1. овог члана улагати и у девизне дужничке хартије од вредности које издаје Република Србија или Народна банка Србије.

Члан 9.

У случају да средства из члана 7. став 1. тачка 1) овог закона нису довољна за обављање послова Агенције, Влада је дужна да, на захтев Агенције, по хитном поступку донесе одлуку о обезбеђењу средстава из буџета Републике Србије или задуживањем у земљи и иностранству на основу акта Народне скупштине и у складу са законом о буџету и законом којим се регулише јавни дуг.

О конкретном износу задужења Републике Србије за намене утврђене ставом 1. овог члана, одлучује Влада.

IV. ОРГАНИ АГЕНЦИЈЕ

Члан 10.

Органи Агенције су Управни одбор и директор Агенције.

Агенција може имати једног директора или три или више директора који чине Одбор директора. Тачан број директора и начин рада Одбора директора уређују се Статутом. Ако Статутом није другачије прописано, Агенција има једног директора.

Осим уколико овим законом није другачије одређено, све одредбе које се тичу директора Агенције сходно се примењују на директоре који чине Одбор директора, односно на Одбор директора Агенције.

Члан 11.

Управни одбор има пет чланова од којих су три независна.

Једног члана, на предлог министарства надлежног за послове финансија, именује и разрешава Влада.

Једног члана именује и разрешава Народна банка Србије.

Независне чланове Управног одбора именује Влада на предлог министарства надлежног за послове финансија, уз претходно прибављену сагласност Народне банке Србије.

Независне чланове Управног одбора разрешава Влада на предлог министарства надлежног за послове финансија, односно Народне банке Србије уз обавезно претходно прибављање позитивног мишљења институције која није предложила разрешење.

Разлози за разрешење чланова Управног одбора дефинисани су чланом 17. овог закона.

Мандат свих чланова Управног одбора је четири године, с правом поновног избора на мандат од годину дана.

Управни одбор већином гласова укупног броја својих чланова бира за председника једног од независних чланова.

Члан 12.

За члана Управног одбора може бити именовано лице:

- 1) које испуњава опште услове за заснивање радног односа;
- 2) које има високо образовање стечено на студијама другог степена и најмање осам година радног искуства у областима финансија, банкарства, осигурања или привредног и финансијског права;
- 3) које није осуђивано за кривично дело на безусловну казну затвора, нити за кривично дело које га чини недостојним вршења функције члана овог одбора;
- 4) коме радни однос није отказиван због повреде радне обавезе;
- 5) које није функционер у смислу прописа којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, не обавља функцију у политичкој странци или синдикалној организацији, није члан органа управљања банке, друге финансијске институције или удружења банака, друштва за ревизију које врши ревизију финансијских извештаја Агенције, другог правног лица с којим Агенција сарађује у обављању својих послова у складу са одредбама члана 2. овог закона или банака, друштва за осигурање и других финансијских институција, нити је запослен у тим лицима, односно њихов сарадник.

Поред услова из става 1. овог члана, лице које се именује за независног члана Управног одбора мора да испуњава и следеће услове:

- 1) да није функционер, запослени нити лице које је по било ком основу директно или индиректно повезано са Владом, Народном банком Србије, Агенцијом или другим правним лицем чији је оснивач Република Србија;
- 2) да није физичко лице повезано са банком, у смислу закона којим се уређује пословање банака;
- 3) да у периоду од годину дана који претходи његовом именовану није био члан органа управљања банке или удружења банака, нити запослен у тим правним лицима, односно ангажовано лице код истих.

Члан 13.

Управни одбор:

- 1) доноси статут, акт којим се уређује поступак избора банке исплатиоца, акт којим се уређује поступак јавног конкурса за именоване независних чланова Управног одбора и акт којим се уређује поступак јавног конкурса за именоване директора Агенције;
- 2) даје мишљење на нацрт извештаја о тесту најмањих трошкова који је доставила Народна банка Србије и предузима све потребне активности да се пренос средстава фонда за осигурање депозита која се користе за финансирање реструктурирања банке изврши у року и на начин утврђен решењем Народне банке Србије, у складу са законом којим се уређују банке;
- 3) доноси одлуке о управљању и располагању средствима Агенције, у складу са законом;
- 4) доноси опште акте који се односе на осигурање депозита, у складу са законом којим се уређује осигурање депозита;
- 5) доноси опште акте који се односе на обављање послова заштите инвеститора, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала;
- 6) доноси опште акте којима се уређује поступање Агенције као стечајног, односно ликвидационог управника, у складу са законом којим се уређује стечај и ликвидација банака и друштва за осигурање;

- 7) доноси стратегију управљања имовином пренетом у поступку реструктурирања банака;
- 8) доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији Агенције, именује и разрешава директора Агенције, као и руководиоце организационих јединица у Агенцији;
- 9) врши надзор над законитошћу рада директора Агенције;
- 10) усваја финансијски план Агенције;
- 11) усваја годишњи финансијски извештај Агенције;
- 12) усваја извештај о раду Агенције;
- 13) бира друштво за ревизију финансијских извештаја Агенције и разматра те извештаје;
- 14) усваја план интерне ревизије, разматра и усваја извештаје о обављеној интерној ревизији;
- 15) усваја правилник о пословном понашању запослених у Агенцији и надзире његову примену;
- 16) доноси пословник о свом раду;
- 17) обавља друге послове утврђене законом, статутом и актима Агенције.

Управни одбор доноси статут и акте из става 1. тачке 1) овог члана једногласно.

Управни одбор доноси остале одлуке већином гласова укупног броја својих чланова, осим ако овим законом или статутом за доношење појединих одлука није предвиђена квалификована већина.

Управни одбор може одлучити да његовим састанцима присуствују и независни стручњаци у појединим областима од значаја за рад Агенције, без права гласа.

Члан 14.

Члан Управног одбора за свој рад прима накнаду која се утврђује статутом Агенције.

Члан 15.

Чланови Управног одбора, као и чланови њихових породица не могу имати акције, оснивачке улоге ни дужничке хартије од вредности банака, других финансијских институција, друштава за ревизију или других правних лица с којима Агенција сарађује у обављању послова из своје надлежности, нити бити у било каквим облигационо-правним односима са Агенцијом осим оних који произлазе из чланства у Управном одбору, о чему подносе писану изјаву Влади, најкасније наредног дана од дана њиховог именованја, као и сваке наредне године за време трајања мандата, најкасније до 31. јануара текуће године.

Члановима породице, у смислу става 1. овог члана, сматрају се супружници, деца и остали потомци, родитељи и остали преци, побочни сродници до трећег степена сродства, усвојеници, усвојилац, као и лица стављена под старатељство члана Управног одбора.

Изјава из става 1. овог члана садржи следеће податке чланова Управног одбора, као и чланова њихових породица: име и презиме лица, адресу становања, број личне карте и место издавања личне карте.

Члан 16.

Члану Управног одбора функција престаје истеком мандата, подношењем оставке, или разрешењем.

Чланови Управног одбора које је именovala Влада подносе оставку Влади и дужни су да о поднетој оставци без одлагања обавесте Управни одбор.

Члан Управног одбора кога је именovala Народна банка Србије подноси оставку Народној банци Србије и дужан је да о поднетој оставци без одлагања обавести Управни одбор.

Члану Управног одбора који је поднео оставку, функција престаје избором новог члана, а најкасније истеком 90 дана од дана подношења оставке, а члану Управног одбора који је разрешен даном доношења одлуке о разрешењу.

Члан 17.

Разлози за разрешење чланова Управног одбора су:

- 1) ако је оптужен, односно правноснажно осуђен за кривично дело против привреде, права по основу рада, имовине, државних органа, правосуђа, јавног реда и правног саобраћаја и службене дужности или је правноснажно осуђен на безусловну казну затвора;
- 2) ако је покренут истражни поступак за кривично дело против привреде, права по основу рада, имовине, државних органа, правосуђа, јавног реда и правног саобраћаја и службене дужности, као и дела за која је предвиђена безусловна казна затвора;
- 3) ако је утврђено да је због нестручног, несавесног и недоличног обављања функције, озбиљнијих пропуста у доношењу и извршавању одлука, као и у организовању послова Агенције, дошло до знатног одступања од остварења основног циља Агенције;
- 4) ако се на основу налаза и мишљења надлежне здравствене установе утврди да је због здравственог стања трајно изгубио радну способност за вршење те функције или је привремено неспособан за вршење функције у трајању дужем од шест месеци;
- 5) ако није доставио или је доставио лажну изјаву о подацима из члана 15. овог закона;
- 6) ако се утврди да не испуњава услове за именовање из члана 12. овог закона.

Члан Управног одбора именован уместо члана коме је престала функција пре истека мандата ову функцију врши до истека тог мандата.

Члан 18.

Директора Агенције (у даљем тексту: директор) Управни одбор именује на основу спроведеног јавног конкурса.

Директор заснива у Агенцији радни однос на одређено време, до престанка мандата.

Мандат директора је пет година, с правом поновног избора.

За директора може бити именовано лице које испуњава услове из члана 12. овог закона и има најмање осам година искуства на руководећим позицијама у државним органима, институцијама којима су поверена јавна овлашћења, финансијским институцијама и осталим привредним друштвима.

Директор подноси Управном одбору писану изјаву о подацима из члана 15. овог закона најкасније 15 радних дана од дана именовања, као и сваке наредне године за време трајања мандата, најкасније до 31. јануара текуће године.

Директор за свој рад одговара Управном одбору.

Директору престаје дужност истеком мандата, подношењем оставке Управном одбору, или разрешењем.

Разлози за разрешење чланова Управног одбора, дефинисани у члану 17. став 1. овог закона, сходно се примењују и на разрешење директора.

Ако директору престане дужност пре времена на које је именован, Управни одбор именује вршиоца дужности директора, најдуже на шест месеци.

Члан 19.

Директор:

- 1) представља и заступа Агенцију;

- 2) организује рад Агенције и руководи њеним радом;
- 3) предлаже акте које доноси Управни одбор;
- 4) предлаже акт о систематизацији радних места у Агенцији и даје Управном одбору предлоге за именовање руководилаца организационих јединица у Агенцији;
- 5) извршава одлуке Управног одбора и предузима мере за њихово спровођење;
- 6) одговара за законитост и ефикасност рада Агенције, као и за коришћење средстава Агенције;
- 7) обавља друге послове утврђене законом и статутом Агенције.

Директор је дужан да Управном одбору подноси редовне извештаје о пословању Агенције, најмање једном тромесечно.

Члан 20.

Агенција, запослени у Агенцији, чланови Управног одбора Агенције, као и лица која по налогу Агенције врше дужности утврђене законом не одговарају за штету која настане вршењем тих дужности, осим ако се докаже да при вршењу својих радних задатака нису поступали у доброј вери.

За штету из става 1. овог члана, лица из тог става не могу одговорати ни након престанка радног односа у Агенцији, односно престанка вршења функције.

Агенција је дужна да надокнади трошкове заступања запослених у Агенцији у судским и управним поступцима покренутим у вези с дужностима које ти запослени врше на основу овог закона. Ове трошкове Агенција је дужна да надокнади и лицима којима је престао радни однос у Агенцији.

Ако је у одговарајућем поступку правноснажном одлуком утврђено да су лица из става 1. овог члана причинила штету из тог става намерно или крајњом непажњом, ова лица су дужна да Агенцији надокнаде трошкове заступања из става 3. овог члана, као и износ исплаћене штете у складу са законом.

V. ИЗВЕШТАЈИ АГЕНЦИЈЕ

Члан 21.

Агенција најмање једном годишње подноси извештај о свом раду Народној скупштини, преко Владе и Народној банци Србије.

Члан 22.

Годишњи финансијски извештаји Агенције сачињавају се у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Члан 23.

Ревизија годишњих финансијских извештаја Агенције врши се на начин утврђен законом којим се уређује ревизија финансијских извештаја, којом приликом ће Управни одбор обезбедити и додатну израду посебног извештаја ревизије у вези са пословањем фонда за осигурање депозита.

Ревизију годишњих финансијских извештаја Агенције обавља друштво за ревизију са листе спољних ревизора који су овлашћени да врше ревизију финансијских извештаја банака, а коју објављује Народна банка Србије.

Годишњи финансијски извештај Агенције, са извештајем спољног ревизора, Управни одбор подноси Влади и Народној банци Србије и то до 15. маја наредне године.

Члан 24.

Агенција има интерног ревизора који обавља послове интерне ревизије, у складу са статутом и општим актима Агенције.

Избор интерног ревизора врши Управни одбор, на предлог директора. Интерни ревизор за свој рад одговара Управном одбору.

Предмет интерне ревизије могу бити сви пословни процеси и активности који се обављају у Агенцији, а нарочито унутрашње контроле успостављене ради обезбеђивања поузданости рачуноводственог и финансијског информационог система и одговарајућих финансијских извештаја и обезбеђивања усклађености финансијских извештаја са законом и општим актима.

Интерна ревизија врши се на основу плана који је усвојио Управни одбор, а може се спроводити и ванредно, на основу захтева Управног одбора.

VI. ТАЈНОСТ ПОДАТАКА

Члан 25.

Подаци који се односе на пословање, финансијско стање и реструктурирање банака, укључујући и податке који се односе на осигурање депозита, те финансијско стање друштва за осигурање и давалаца лизинга, као и документи који садрже такве податке, а које чланови Управног одбора и запослени у Агенцији на било који начин сазнају у обављању својих послова, односно функција – одређују се и штите се као тајни подаци са ознаком степена тајности „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“, „ПОВЕРЉИВО“ или „ИНТЕРНО“, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Лица из става 1. овог члана дужна су да чувају податке и документе из тог става као тајне податке, односно не могу их учинити доступним трећим лицима, осим у случајевима прописаним законом.

Обавеза чувања тајне за лица из става 1. овог члана не престаје ни након престанка радног односа, односно функције.

Изузетно од става 2. овог члана, Агенција може податке и документе из става 1. тог члана учинити доступним домаћим и страним регулаторним телима, под условом да их та регулаторна тела користе искључиво у сврхе за које су прибављени.

Објављивање података из става 1. овог члана изражених у збирном облику тако да се на основу њих не може утврдити идентитет појединачних банака, односно физичких и правних лица, не сматра се повредом обавезе чувања тајности података.

VII. САРАДЊА У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА АГЕНЦИЈЕ

Члан 26.

Агенција сарађује са страним и домаћим регулаторним телима, ради обављања и унапређења својих послова утврђених овим и другим законом.

Агенција може с телима из става 1. овог члана размењивати податке прибављене у обављању њених послова утврђених овим и другим законом ако је обавеза чувања тајних података која важи за та тела једнака или строжа од обавезе из члана 25. овог закона.

Агенција може размењивати податке (информације) прибављене од тела из става 1. овог члана са другим страним и домаћим регулаторним телима, на њихов захтев и уз претходну сагласност тела од којих је те податке (информације) прибавила, при чему се ти подаци (информације) могу размењивати само за потребе одређене том сагласношћу.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Агенција ће послове које обавља у складу са Законом о Агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 61/05, 116/08 и 91/10), а које не обавља у складу са одредбама овог закона, наставити да обавља до њиховог преузимања од стране министарства надлежног за послове финансија, односно другог надлежног органа, у складу са законом, и то:

– реализацију поступака продаје акција банака, чији је акционар Република Србија, започетих до дана ступања на снагу овог закона, у складу са законом и инструкцијама министарства надлежног за послове финансија уз накнаду у износу до 0,1% постигнуте продајне цене акција, о чему одлуку доноси Влада;

– реализацију поступака продаје друштвеног капитала у друштвима за осигурање у складу са законом којим се регулише осигурање;

– реализацију поступака наплате потраживања преузетих у име и за рачун Републике Србије, укључујући и Аутономну покрајину Војводину, започете до ступања на снагу овог закона уз право на накнаду судских и других трошкова у висини стварних трошкова проистеклих из вођења тих поступака, као и право на накнаду у висини од 3% наплаћених потраживања.

У реализацији послова из става 1. овог члана, Агенција најпре намирује стварне трошкове и накнаде прописане овим чланом, а остатак уплаћује на рачун буџета Републике Србије односно буџета Аутономне покрајине Војводине.

Члан 28.

Чланови Управног одбора биће именовани у складу са овим законом најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Министарство надлежно за послове финансија ће, без одлагања а након ступања на снагу овог закона, спровести поступак избора и предлагања Влади кандидата за независне чланове Управног одбора, а у року из става 1. овог члана.

При првом именовању чланова Управног одбора у складу са овим законом, чланови које предлажу министарство надлежно за послове финансија и Народна банка Србије именују се на четири године, два независна члана на три, а један на две године.

Министарство надлежно за послове финансија ће, без одлагања, након ступања на снагу овог закона спровести поступак избора и предлагања Управном одбору Агенције кандидата за директора, у складу са овим законом, а Управни одбор је дужан да најкасније у року од 30 дана од истека рока из става 1. овог члана, именује директора.

Органи управљања именовани у складу са Законом о Агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 61/05, 116/08 и 91/10) обављаће послове Управног одбора и директора Агенције прописане овим законом до именовања нових органа управљања.

Члан 29.

Агенција је дужна да, у складу са одредбама овог закона донесе статут најкасније у року од 30 дана од именовања Управног одбора.

До доношења аката из става 1. овог члана остају на снази статут и други општи акти Агенције, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 30.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о Агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 61/05, 116/08 и 91/10).

Члан 31.

Овај закон ступа на снагу 12. фебруара 2015. године, а почеће да се примењује од 1. априла 2015. године.

*Самостални члан Закона о допуни Закона о Агенцији за осигурање депозита
(„Службени гласник РС“, бр. 51/2017)*

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу 2. јуна 2017. године.